

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 25, LT-01402 Vilnius, tel. (8 5) 262 6751, faks. (8 5) 279 1466, el. p. tarnyba@vvtat.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188770044

Vilniaus miesto apylinkės teismui
Laisvės pr. 79 A
LT-06144 Vilnius

2015-07-10

Nr. 4-7020

Ieškovas: Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba

Atsakovas: UAB „Zauberis“

**Tretieji asmenys,
nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų:
Ieškovo pusėje:**

64 (duomenys neskelbtini)

IEŠKINYS

**DĖL UAB „ZAUBERIS“ NEVEIKIMO (SUTARTINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ NEVYKDYMO
NEPAGRĮSTAI NEGRAŽINANT VARTOTOJAMS SUMOKĖTŲ PINIGŲ)
PRIPAŽINIMO PAŽEIDŽIANČIU VARTOTOJŲ VIEŠĄJĮ INTERESĄ, NETEISĖTO
NEVEIKIMO NUTRAUKIMO, PRAŠYMO TAIKYTI LAIKINĄSIAS APSAUGOS
PRIEMONES IR ĮPAREIGOJIMO GRAŽINTI VARTOTOJAMS SUMOKĖTUS PINIGUS**

2015-07-10
Vilnius

Ieškinio suma: 3170,41 EUR

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – Civilinio proceso kodeksas) 49 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta valstybės institucijų teisė įstatymų numatytais atvejais pareikšti ieškinį viešajam interesui apginti. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau - Vartotojų teisių apsaugos įstatymas) 12 straipsnio 1 dalies 8 punktą įtvirtina, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba) Vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka gina vartotojų viešą interesą. Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 32 straipsnio 1 dalis nurodo, jog Tarnyba, nustaciusi, kad pažeistas vartotojų viešasis interesas, turi kreiptis į pardavėją, paslaugų teikėją ir pasiūlyti jam per 14 dienų nuo šio pasiūlymo gavimo nutraukti viešojo intereso pažeidimą, taip pat nurodyti pardavėjui ar paslaugų teikėjui, kad Tarnyba kreipsis į teismą su ieškiniu ar pareiškimu (skundu) viešajam interesui ginti, jeigu pardavėjas ar paslaugų teikėjas nenutrauks viešojo intereso pažeidimo.

Į Tarnybą iki 2015 m. liepos 9 d. raštu kreipėsi apie 69 vartotojai dėl UAB „Zauberis“ sutartinių įsipareigojimų nevykdymo.

Prašymus įtraukti į bylą trečiaisiais asmenimis, nepareiškiančiais savarankiškų reikalavimų, pateikė 64 vartotojai.

Vartotojai Tarnybai pateiktuose prašymuose nurodė, jog iš UAB „Zauberis“ internetinių tinklalapių www.tavorubai.lt, www.rubaitau.lt, www.vaikuturgelis.lt pirkto prekes, už kurias UAB „Zauberis“ sumokėjo bankiniu pavedimu. Vartotojai pateiktuose prašymuose Tarnybai išnagrinėti tarp jų ir UAB „Zauberis“ kilusį ginčą, pažymėjo, kad prekės jiems nebuvo pristatytos.

Vartotojai atsižvelgdami į tai, kad UAB „Zauberis“ nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų prašo nutraukti prekių pirkimo – pardavimo sutartis ir grąžinti sumokėtus pinigus.

Tarnyba, dėl kiekvieno vartotojo prašymo kreipėsi į UAB „Zauberis“, prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl vartotojų prašymuose minimų aplinkybių. Tačiau UAB „Zauberis“ Tarnybai atsakymų dėl vartotojų prašymuose minimų aplinkybių nepateikė.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad UAB „Zauberis“ negrąžina vartotojams pinigų už nepristatytas prekes, todėl bendrovė pažeidė vartotojų teises ir teisėtus interesus.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008-10-13 nutartyje, civilinėje byloje Nr. 3K-3-494/2008 pasisakė, kad „Įstatymų leidėjas nėra suformulavęs viešojo intereso teisinės sampratos, tai suponuoja, kad Civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 1 dalies sąvoka „viešasis interesas“ turi būti aiškinama atsižvelgiant į įstatymų leidėjo ketinimus ir aptariamą normos tikslus. Įstatymų leidėjas, suteikdamas teisę prokurorui inicijuoti civilines bylas, kai to reikalauja viešasis interesas, nepateikė viešojo intereso sampratos. Tai reiškia, kad įstatymų leidėjas viešąjį interesą supranta plačiai ir suteikia prokurorui teisę spręsti, yra konkrečiu atveju viešasis interesas inicijuoti civilinę bylą ar ne. Dėl to kreiptis į teismą civilinio proceso tvarka, gindamas viešąjį interesą, prokuroras gali visais atvejais, nustatęs tokį teisės aktų pažeidimą, kurio pobūdis, prokuroro nuomone, turi esminės reikšmės asmenų, jų grupių, valstybės ir visuomenės teisėms bei teisėtiems interesams ir sudaro pagrįstas prielaidas prokuroro reiškiamam materialiniam teisiniam reikalavimui patenkinti. Galutinai apie viešojo intereso buvimą ar nebuvimą sprendžia teismas, nagrinėjantis civilinę bylą, iškeltą pagal prokuroro ieškinį (Civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 1 dalis) (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2006 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Vilniaus apygardos vyriausiasis prokuroras, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Vilniaus miesto skyrius v. V. M.; bylos Nr. 3K-3-291/2006*).“

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta vartotojų viešojo intereso gynimo samprata „Tai ieškinio ar pareiškimo (skundo) vartotojų viešajam interesui ginti pareiškimas, kai siekiama pripažinti ar pakeisti teisinius santykius, uždrausti (nutraukti) pardavėjo ar paslaugų teikėjo veiksmus (neveikimą), kurie pažeidžia vartotojų teisėtus bendruosius interesus ir yra nesąžiningi vartotojų požiūriu, neatitinka sąžiningos verslo praktikos arba prieštarauja Civiliniam kodeksui, šiam įstatymui ar kitiems teisės aktams“.

UAB „Zauberis“ pažeidė vartotojų viešąjį interesą ir neteisėtu neveikimu padarė žalą dideliame vartotojų skaičiui. Viešojo intereso pažeidimą pagrindžia ir tai, kad Tarnyba dėl raštu gautų vartotojų prašymų, vadovaudamasi Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 22 straipsnio 3 dalies 3 punktu bei 24 straipsnio 1 ir 2 dalimis, kreipėsi į UAB „Zauberis“ siūlydama ginčus išspręsti taikiai bei iki nustatyto termino informuoti vartotojus ir Tarnybą apie priimtus sprendimus, o ginčų neišsprendus taikiai, pateikti motyvuotus paaiškinimus bei juos pagrindžiančius dokumentus dėl vartotojų prašymuose minimų reikalavimų, tačiau UAB „Zauberis“ nesprendė ginčų taikiai ir nevykdė savo sutartinių įsipareigojimų, - negrąžino vartotojams pinigų už nepristatytas prekes.

Konstatuotina, kad tarp vartotojų ir UAB „Zauberis“ sudarytos sutartys kvalifikuotinos kaip vartojimo sutartys, kadangi vartotojai yra fiziniai asmenys, sudarę sutartis savo asmeniniams poreikiams tenkinti, o pardavėjas UAB „Zauberis“ yra verslininkas – juridinis asmuo (Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 2 straipsnio 15, 20 punktai).

Ginčai tarp vartotojų ir UAB „Zauberis“ iš esmės kilo dėl UAB „Zauberis“ sutartinių įsipareigojimų nevykdymo, kuris pasireiškė, pinigų vartotojams negrąžinimu už nepristatytas prekes.

Vertinant vartotojų reikalavimų – grąžinti už nepristatytas prekes sumokėtas sumas – pagrįstumą, pažymėtina, kad tarp nagrinėjamo ginčo šalių susiklosčius prievoliniams teisiniams santykiams pagal dvišalę pirkimo – pardavimo sutartį, jos šalims yra keliami reikalavimai laikytis,

be kita ko, esminių prievolių vykdymo principų, vienas iš kurių yra reikalavimas jas vykdyti sąžiningai, tinkamai bei nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. Sutartinių įsipareigojimų privalomumą taip pat numato principas *pacta sunt servanda*, be kita ko, reiškiantis, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią.

Pažymėtina, kad šalims sudarius vartojimo pirkimo – pardavimo sutartį, pardavėjo atžvilgiu keliami pagrindinė jo pareiga – perduoti daiktus pirkėjui, t. y. jam valdyti nuosavybės (patikėjimo) teise, ir patvirtinti nuosavybės teisę į daiktus bei jų kokybę (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.317 straipsnis). Kaip minėta vartotojai ginčija, kad pardavėjas šios pareigos neįvykdė – neperdavė šalių sutartų prekių. Civilinio kodekso 6.205 straipsnyje nurodyta, kad „sutarties neįvykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas, įskaitant netinkamą įvykdymą ir įvykdymo termino praleidimą“. Taip pat pažymėtina, kad Civilinio kodekso 6.359 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta pardavėjo pareiga ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sutarties sudarymo dienos (jeigu šalys nesusitaria kitaip) pristatyti daiktus juos perduodant pirkėjui arba perleidžiant pirkėjui jų valdymą. To paties Civilinio kodekso 6.359 straipsnio 4 dalyje, be kita ko, nurodyta, jeigu pardavėjas atsisakė pristatyti daiktus <...> per Civilinio kodekso 6.359 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą terminą, pirkėjas turi teisę nedelsdamas vienašališkai nutraukti sutartį. Tačiau, kaip prašymuose nurodė vartotojai įsigytos prekės taip ir nebuvo perduotos. Atsižvelgiant į tai, vertintina, jog pardavėjui savo veiksmais atsisakius pristatyti prekes per nurodytą terminą, taigi neįvykdžius Civilinio kodekso 6.359 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos pardavėjo pareigos, vartotojai įgijo teisę įgyvendinti teisės aktuose numatytus jų teisių gynimo būdus reiškiant pardavėjui atitinkamus reikalavimus. Civilinio kodekso 6.324 straipsnyje numatyta pardavėjo atžvilgiu keliamos pareigos perduoti daiktus neįvykdymo pasekmė, t. y. tuo atveju, jeigu pardavėjas nepagrįstai atsisako perduoti daiktus pirkėjui, šis turi teisę atsisakyti vykdyti pirkimo – pardavimo sutartį ir reikalauti atlyginti nuostolius. Be kita ko, Civilinio kodekso 6.359 straipsnio 4 dalis įtvirtina pirkėjo teisę nedelsiant vienašališkai nutraukti sutartį, jeigu pardavėjas atsisakė pristatyti daiktus per Civilinio kodekso 6.359 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą terminą. Pardavėjui nepristačius prekių per nurodytą terminą, vartotojai UAB „Zauberis“ kelia reikalavimą vienašališkai nutraukti prekių pirkimo – pardavimo sutartį ir grąžinti sumokėtus pinigus, todėl toks reikalavimas minėtų teisės normų prasme vertintinas kaip teisėtas ir pagrįstas.

Vartojimo teisinių santykių specifika nulemta ypatingu subjektų - vartotojų - teisiniu statusu. Įstatymų leidėjas numato *lex specialis* taisykles vartojimo pirkimo - pardavimo santykiams reguliuoti, siekdamas apsaugoti vartotoją, kaip silpnesniąją šios sutarties šalį, ir įtvirtinti faktinį jo teisių apsaugos mechanizmą.

Asmens teisė į jam padarytos materialinės ir moralinės žalos atlyginimą įtvirtinta Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 2 dalyje. Vartotojo teisė į pažeistų teisių gynimą ir į turtinės ir neturtinės žalos (nuostolių) atlyginimą įtvirtinta Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte. Esant vartojimo teisiniams santykiams civilinės atsakomybės sąlygos, jų įrodinėjimo taisyklės, pasižymi tam tikra specifika, kurios tikslas – papildomomis priemonėmis užtikrinti vartotojo, silpnesniosios sutarties šalies, teisių ir teisėtų interesų apsaugą sutartiniuose santykiuose su objektyviai pranašesnėje padėtyje esančiu verslininku (2010 m. liepos 29 d. Teismų praktika Nr. 33 „Vartotojų teisių apsauga vartojimo sutartiniuose santykiuose: teisinio reguliavimo ir teismų praktikos apžvalga II (vartojimo pirkimo–pardavimo, vartojimo rangos, civilinės atsakomybės vartojimo teisiniuose santykiuose taikymo klausimai)“.

Prekių pirkimo – pardavimo teisiniams santykiams taip pat yra taikomos ir bendrosios sutarčių teisės nuostatos. Civilinio kodekso 6.205 straipsnyje teigiama, kad „sutarties neįvykdymu laikomas bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas, įskaitant netinkamą įvykdymą ir įvykdymo termino praleidimą“. Atsižvelgiant į tai, kad vartotojams prekės nebuvo perduotos, o sumokėti pinigai negrąžinti konstatuotina, kad UAB „Zauberis“ nevykdė sutartinių įsipareigojimų.

Civilinio kodekso 6.245 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad „sutartinė civilinė atsakomybė yra turtinė prievolė, kuri atsiranda dėl to, kad neįvykdoma ar netinkamai įvykdoma sutartis, kurios viena šalis turi teisę reikalauti nuostolių atlyginimo ar netesybų (sumokėti baudą, delspinigius), o kita šalis privalo atlyginti dėl sutarties neįvykdymo ar netinkamo įvykdymo padarytus nuostolius arba sumokėti netesybas (baudą, delspinigius)“.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, UAB „Zauberis“ neteisėtas neveikimas pažeidžia iš anksto už prekes sumokėjusių, tačiau tų prekių negavusių didelio skaičiaus asmenų teisę susigrąžinti pinigus. Taigi UAB „Zauberis“, negrąžindama pinigų už neparduotas prekes, pažeidžia vartotojų viešąjį interesą.

Kaip jau minėta aukščiau, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 32 straipsnio 1 dalis nurodo, jog Tarnyba, nustatiusi, kad pažeistas vartotojų viešasis interesas, turi kreiptis į pardavėją, paslaugų teikėją ir pasiūlyti jam per 14 dienų nuo šio pasiūlymo gavimo nutraukti viešojo intereso pažeidimą, taip pat nurodyti pardavėjui ar paslaugų teikėjui, kad Tarnyba kreipsis į teismą su ieškiniu ar pareiškimu (skundu) viešajam interesui ginti, jeigu pardavėjas ar paslaugų teikėjas nenutrauks viešojo intereso pažeidimo.

Pažymėtina, kad 2015-04-20 raštu Nr. 4-4775, Tarnyba kreipėsi į UAB „Zauberis“, siūlydama per 14 dienų nuo pasiūlymo gavimo dienos nutraukti vartotojų viešojo intereso pažeidimą bei informavo, kad jei per nurodytą terminą nebus nutrauktas vartotojų viešojo intereso pažeidimas, Tarnyba kreipsis į teismą su ieškiniu vartotojų viešajam interesui ginti. Kadangi registruotas laiškas su prašymu nutraukti viešojo intereso pažeidimą bendrovės nepasiekė, 2015-05-12 spaudoje (laikraštyje „Lietuvos žinios“) buvo paskelbtas pranešimas UAB „Zauberis“ dėl viešojo intereso pažeidimo nutraukimo per 14 dienų. UAB „Zauberis“ Tarnybai atsakymo nepateikė.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta aukščiau ir siekdama užtikrinti efektyvią vartotojų teisių apsaugą, Tarnyba, vadovaudamasi Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 32 straipsnio 1 dalimi, teikia ieškinį dėl UAB „Zauberis“ neveikimo (negrąžinamų pinigų vartotojams už nepristatytas prekes) pripažinimo pažeidžiančiu vartotojų viešąjį interesą, neteisėto neveikimo nutraukimo ir įpareigojimo grąžinti vartotojams sumokėtus pinigus už nepristatytas prekes.

Dėl žyminio mokesčio

Tarnyba, vadovaudamasi Civilinio proceso kodekso 83 straipsnio 1 dalies 5 punktu, prašo Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą atleisti nuo žyminio mokesčio mokėjimo.

Dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo

Tarnyba, vadovaudamasi Civilinio proceso kodekso 144 straipsniu, atsižvelgdama į tai, kad ieškinio suma yra didelė (3170,41 EUR), prašo Teismo taikyti laikinąsias apsaugos priemones Atsakovo turto atžvilgiu, kadangi jų nesiėmus teismo sprendimo vykdymas gali žymiai pasunkėti arba pasidaryti nebeįmanomas. Ieškinio suma yra didelė, todėl teismų praktikoje yra preziumuojama, kad tokiais atvejais skolininkas vengs vykdyti teismo sprendimą. Atsakovas nepardavė vartotojams prekių, nesiekė kilusių ginčų išspręsti taikiai, nepagrįstai vengia ir iki ieškinio teismui pateikimo dienos nėra grąžinęs vartotojams jų sumokėtų pinigų, todėl pagrįstai teigtina, kad jis ir toliau įvairiais būdais vengs vykdyti ir teismo sprendimą, ypač atsižvelgiant į gana didelę ieškinio sumą.

Prašome teismo šį prašymą svarstyti Atsakovui nedalyvaujant, kadangi tikėtina, jog Atsakovas gali imtis turto perleidimo veiksmų ar kitaip siekti užkirsti kelią teismo sprendimo vykdymui, ir tai gali padaryti tiek laikinųjų apsaugos priemonių taikymą, tiek teismo sprendimo vykdymą neįmanomu.

Taigi, atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, teismo prašome taikyti Atsakovui priklausančio turto areštą 3170,41 EUR sumai, areštuojant turtą, esantį pas Atsakovą arba trečiuosius asmenis, pavedant konkretų turtą rasti bei aprašyti pasirinktam antstoliui, bei uždraudžiant Atsakovui areštuotą turtą perleisti, įkeisti, išnuomoti tretiesiems asmenims ar sudaryti kitokius sandorius dėl šio turto perleidimo ar perdavimo naudotis tretiesiems asmenims, išskyrus mokėjimus Ieškoviui pagal ieškinyje nurodytus reikalavimus iš Atsakovui priklausančių lėšų.

Procesinės palūkanos

Civilinio kodekso 6.37 straipsnio 2 dalis nurodo, kad skolininkas privalo mokėti įstatymų nustatyto dydžio palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo (procesinės palūkanos). Todėl iš Atsakovo, remiantis Civilinio kodekso 6.210 straipsnio 1 dalimi, taip pat priteistina ir 5 proc. metinių palūkanų nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos.

Tarnyba, vadovaudamasi Civilinio proceso kodekso 130 straipsniu, nepavykus įteikti procesinių dokumentų Civilinio proceso kodekso 117 straipsnyje nurodytais būdais, prašo Teismo procesinius dokumentus atsakovui UAB „Zauberis“ ir kitiems byloje dalyvaujantiems asmenims įteikti viešo paskelbimo būdu.

Tarnyba neprieštaruoja sprendimo už akių priėmimui, jeigu byloje nebus gautas UAB „Zauberis“ atsiliepimas į pareikštą ieškinį arba parengiamasis procesinis dokumentas.

Tarnyba neprieštaruoja, kad bylą teismas nagrinėtų rašytinio proceso tvarka.

Byla bus vedama ne per advokatą.

Tarnyba, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta ieškinyje, vadovaudamasi Civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 2 ir 4 dalimis, 83 straipsnio 1 dalies 5 punktu, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 8 punktu, 30 straipsniu, teismo p r a š o:

1. Pripažinti UAB „Zauberis“ pinigų už vartotojams neparduotas prekes negražinimą (neteisėtą neveikimą) viešojo intereso pažeidimu ir įpareigojant UAB „Zauberis“ nutraukti viešojo intereso pažeidimą, gražinant vartotojams pinigų už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą.

2. Dėl didelės prie ieškinio pridedamos medžiagos apimties, leisti Tarnybai tretiesiems asmenims, nepareiškiantiems savarankiškų reikalavimų, pridėti tik ieškinių nuorašus be papildomos medžiagos.

3. Atleisti Tarnybą nuo žyminio mokesčio mokėjimo.

4. Priteisti iš UAB „Zauberis“ (*duomenys neskelbtini*)

5. Taikyti atsakovui UAB „Zauberis“ laikinąsias apsaugos priemones – UAB „Zauberis“ priklausančio turto areštą 3170,41 EUR sumai.

6. Iš Atsakovo priteisti 5 proc. dydžio procesines palūkanas nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos.

PRIDEDAMA:

1-64 (*duomenys neskelbtini*)

Direktorius

dr. Feliksas Petrauskas

Justina Šaudinytė-Šarovienė, tel. (8 5) 2055420, el. p. justina.saudinyte@vvtat.lt
Gerda Petrikienė, tel. (8 5) 205 5429, el. p. gerda.petrikienė@vvtat.lt

